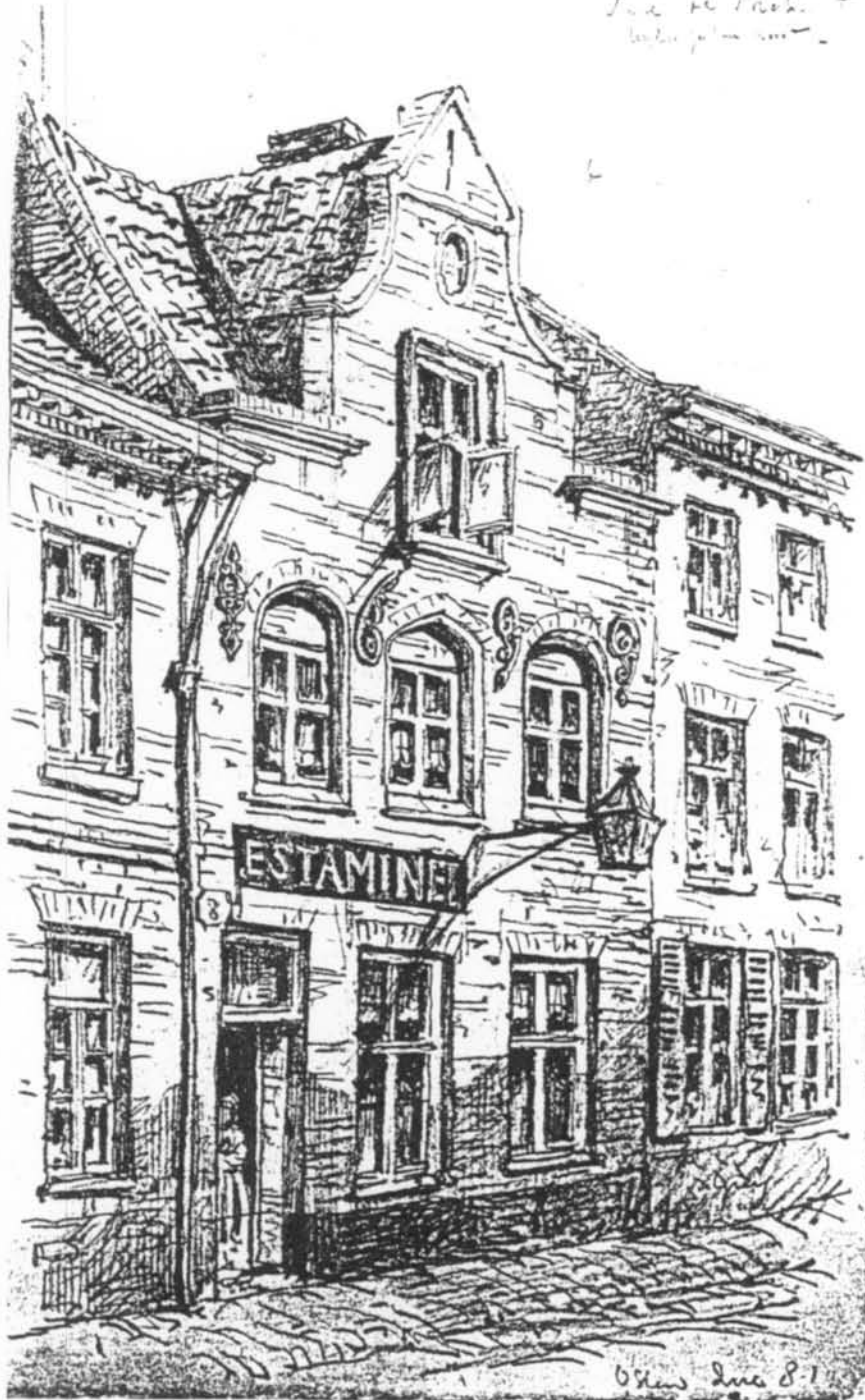

MAANDBLAD

DECEMBER 2009

VERSCIJNT NIET IN JULI EN AUGUSTUS

Estaminet "Het Zeepaard" in de Brabantstraat nr. 8 (gedateerd June 1881)

DE PLATE

V.U. Jean Pierre Falise, Hendrik Serruyslaan 78/19 - 8400 Oostende

De geschiedenis van de Oostendse cinema's.

Samengesteld door Johan Geuens en Régis Benoit

Oostends Historisch Museum De Plate
Langestraat 69 - 8400 Oostende

van 12 december 2009 tot 13 maart 2010

Foto's Johan Geuens

Open: op zaterdag van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 17.00 uur
Tijdens de Kerst-en Krokusvankantie elke dag (gesloten op dinsdag)

Stadsaan Zee
OOSTENDE

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING
"DE PLATE" (V.Z.W.) - OOSTENDE.

Prijs Cultuurraad Oostende 1996.

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de CULTUURRAAD OOSTENDE en HEEMKUNDE WEST-VLAANDEREN.

Statuten gepubliceerd in de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2004.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de Kring.

Tekstovername toegelaten na akkoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

JAARGANG 37

NUMMER 12

MAAND december 2009

Prijs per los nummer: € 1,50

IN DIT NUMMER

blz. 248: **R. JANZOONE**: Het voorspel tot het Beleg van Oostende (deel 7).

blz. 253: Erratum.

blz. 254: **N. HOSTYN**: Monumenten, beelden & gedenkplaten te Oostende.

blz. 264: **Y. DINGENS**: Omtrent Karel Jonckheere en Oostende: enkele notities bij een klasfoto (1924).

blz. 268: **E. SMISSAERT**: Inventaris bouwkundig erfgoed op internet.

KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING DE PLATE

Correspondentieadres : Heemkring De Plate, Langestraat 69, 8400 Oostende.

Hoofdredacteur en verantwoordelijke uitgever: Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Rekeningen : 380-0096662-24

000-0788241-19

Website: www.deplate.be

E-mail: de.plate@telenet.be

Het Bestuur

Erevoorzitters:

August VAN ISEGHEM, Ijzerstraat 1, 8400 Oostende.

Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

Voorzitter:

Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende, tel. 059708815.

E-mail: falise.jp@scarlet.be

Ondervoorzitter:

Walter MAJOR, Kastanjelaan 52, 8400 Oostende, tel. 059707131.

Secretaris:

Nadia STUBBE, Blauwvoetstraat 7, 8400 Oostende, tel. 059800289.

E-mail: plate.oostende@telenet.be

Penningmeester:

Simone MAES, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Leden:

Ferdinand GEVAERT, Duinenstraat 40, 8450 Bredene.

August GOETHAELS, Stockholmstraat 21/10, 8400 Oostende.

Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende.

Valère PRINZIE, Euphrosina Beernaertstraat 48, 8400 Oostende.

Guy SERVAES: Plantenstraat 82, 8400 Oostende

Emile SMISSAERT, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

Gilbert VERMEERSCH, Blauw Kasteelstraat 98/2, 8400 Oostende.

Koen VERWAERDE, A. Chocqueelstraat 1, 8400 Oostende.

Johan VAN ROOSE, Kabeljauwstraat 5, 8460 Oudenburg (waarnemend).

Schreven in dit nummer:

Roger JANSOONE: Eikenlaan 12, 8480 Ichtegem.

Yves DINGENS: Leopold II-laan 6, 8400 Oostende.

Norbert HOSTYN: MU.ZEE: Romestraat 11, 8400 Oostende.

Emile SMISSAERT: Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

2de DECEMBER ACTIVITEIT

De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteit :

donderdag 17 december 2009 om 14.30 en 20.00 uur

In de conferentiezaal van de V.V.F., Dr. L. Colensstraat 6, 8400 Oostende.

FILMNAMIDDAG EN –AVOND

Voor de decemberactiviteit bouwen we, zoals ieder jaar, de V.V.F.-conferentiezaal om tot cinemazaal.

Op groot scherm projecteren we enkele oude zwart-wit films waarin onze haven het hoofdonderwerp is.

Na de “entracte”, met versnapering, bekijken we dan de reisfilms in technicolor die **Jean Pierre DEVOLDER**, Platelid en gekend amateurcineast uit Oostende, op onze jaarlijkse uitstappen maakte.

Zowel in de namiddag- als in de avondvertoning zijn kinderen toegelaten en vertonen we volgende films:

- Yser Journaal : afreis uit Oostende in 1919 van de Koninklijke Familie naar de Verenigde Staten.
- Het Leven staat niet stil : promotiefilm uit 1939 om de passagiers van de mailboten tussen Oostende en Dover gerust te stellen in tijden van oorlogsdreiging.
- Een eeuw overtochten: een documentaire uit 1946 die terugblijkt op een eeuw maritieme verbinding tussen Oostende en Dover.
- De Plate wordt “Koninklijk” : 50 jaar Plate – de viering in hotel Royal Astrid
- Reisfilms : De Plate naar de Westhoek 2006
naar Tervuren en Meise 2007
naar Aalst en Affligem 2008

en de première van Gent – Gent – Gent de nieuwste realisatie van Jean Pierre DEVOLDER over onze laatste dagreis naar het MIAT en de boottocht op de Leie.

OPGELET : Wegens de eindejaarperiode vinden deze filmvertoningen plaats op de **derde** donderdag van de maand en niet op de laatste zoals gewoonlijk.

En zoals altijd is de toegang zowel voor de leden als niet leden gratis.
Breng uw vrienden en kennissen mee.

HET VOORSPEL TOT HET BELEG VAN OOSTENDE:

Politieke en militaire rol en betekenis van Oostende in de 2^e helft van de 16^e eeuw (deel 7)

door Roger JANSOONE

BLOKKADE VAN OOSTENDE

Een Engelse reiziger die in 1599 Brugge bezocht, had weliswaar woorden vol lof over “the beautiful women” maar stelde anderzijds vast dat de stadsbevolking fel was afgenomen en dat straten en pleinen overwoekerd waren met gras en onkruid, zodat de stad een desolate aanblik bood. Dit reisverslag zegt eigenlijk genoeg over het verval van Vlaanderen tegen het einde van de 16^e eeuw, verval op alle gebied en zowel in de verarmde steden als op het bijna ontvolkte platteland.

De uitzondering op die algemene regel was Oostende. Maar die vestingstad kon bezwaarlijk een echte of normale stad genoemd worden. In economisch opzicht was er in zo'n typische garnizoenstad uiteraard weinig ambacht of bedrijfsleven, tenzij de kleine kustvisserij en de vishandel (gemonopoliseerd door de gouverneur, voor eigen gewin en rijkdom). Economisch speelde Oostende dan ook geen noemenswaardige rol, ook al circuleerde er heel wat klinkende munt (vooral afkomstig van stroop- en rooftochten). In de vrij talrijke herbergen en bordelen was er veel vertier, maar dit was geen graadmeter van een bloeiende economie.

Overal in Vlaanderen werd Oostende bestempeld als “canker van alle quaet”. Maar dat was uit een gevoel van onmacht want de werkelijkheid was dat Oostende naar eigen goeddunken in militair en politiek opzicht de plak zwaaide bijna overal in Vlaanderen, hierin uiteraard gesteund vanuit Londen en Den Haag. Die rol en betekenis was dus niet van economische aard, tenzij “a contrario” in die zin dat dit slechts mogelijk was door de economische teloorgang van Vlaanderen. Symptomatisch was ook het feit dat, ofschoon men normaliter een kei het vel niet kan afstropen, de doortastende Oostendse belastingontvanger Michiel Everwyn bijvoorbeeld in januari 1599 (dus in slechts één maand) contributies van in totaal niet minder dan 13.378 pond wist af te persen in de “contribuerende” Vlaamse dorpen en steden! De “brandbrieven” bleven bestendig in omloop!

Het Oostendse garnizoen was dus de grote baas in grote delen van Vlaanderen. De pauselijke nuntius Frangipani zag hierin zelfs een gevaar voor “verkettering” van Vlaanderen, precies in een periode waarin alhier de Contrareformatie moest op gang komen als een late uitloper van het Concilie van Trente (1563). Maar ook de Paus kon Madrid niet tot concrete actie bewegen, doch enkel tot het in overweging nemen van actieplannen (hetgeen trouwens al sedert jaren gebeurde met behulp van ervaren stafofficieren en militaire ingenieurs). Eén van die plannen (intussen al een oud plan) had een blokkade op het oog, langs de landzijde en, indien mogelijk, ook langs de zee kant. Doch die pogingen om Oostende langs alle kanten in te sluiten en te omsingelen, zouden vanzelfsprekend enorme financiële inspanningen vergen. En precies daar wrong het schoentje!

Niettemin had Señor Rivas, de superintendent van de Spaanse troepen in Vlaanderen, op 6 januari 1599 een bijeenkomst met afgevaardigden van de Staten van Vlaanderen. Er werd een eerste raming gemaakt van de troepen die, in een eerste fase, zouden nodig zijn om Oostende zodanig te omsingelen (zonder daarom echt in te sluiten) dat verdere strooptochten in Vlaanderen zouden onmogelijk gemaakt worden, of, met andere woorden, het einde van de contributies. Dit was een verstandig plan omdat het een poging was om in eerste instantie het Oostends geldkraantje dicht te draaien, want het Oostends garnizoen werd grotendeels gefinancierd via de contributies uit Vlaanderen. Dit plan werd dan ook genoemd “het stremmen van de daghelicxe excursien van den vyant”. Señor Rivas voelde zich in zijn opzet flink gesteund door de aartshertogen Albrecht en Isabella die in 1598 landvoogd werden van de Spaanse Nederlanden en die gezworen hadden dat zij Oostende van de kaart zouden vegen.

ARCHIVES
DE
SOUVEREINHEIT

Lettere betiminde dese dient om v lieden t'adviseren/als dat
 mijn Heeren vanden Stade van State der vereenichde Nederlandsche Provincien/by abbysse
 van mijn Heeren de Seconnutteerde Staden vanden Staten vā Zelandt v lieder contributie
 verhoocht hebben/op *27 Febr 1596* ter maent/ ingaende eersten
 Januarij leslieden/En hebben ons wel erpesselijcken gelast/daer van in alle vliet d'inninge te dorne/
 dien volgens/sonneren lop v lieden by desen/tot pycise betalinge van dien/ op yene vā gebreke/v lie-
 den aen alle de garnisonen hier ontrent vooz goede ynsse t'abandonneren/Ende hoe wel myne vooz-
 nornde Heeren wel oosfactie hebben / v lieder sauluegarde niet langher te continueren / alsoo de
 contributie in Vlaenderen het vierde part niet en bedraecht als doet den aflasch die al hier in ver-
 schepden middelen gevallen is/esebet t'practicueren vande vooznoemde sauluegarde/daermede den
 vbandt ende de Steden zijne zijde houdende / grootelieck versterckt ende gebenefiteert woorden/Zoo
 hebben nochtans myne vooznornde Heeren/ als goede naburen ende Christelike Burglieden / veel
 lieue ghehad v lieden weluagen ende conservatie te pfereren (onder de vooznornde sauluegarde)
 vooz hare mogende Eb. yroffijt/dwelc ons te meer doet verwonderen van alhier te verstaen/dat re-
 nighe personen vure v lieder zijde / zoeken v lieden andermael de vooznoemde contributie te doen
 quiteren/daer zy zelfs wel weten / dat estijden v lieder verletten/ met Walken/ onderhouden van v
 lieder wachthuyssen/ den graent/ het keerslicht/ d'amortie/ de betalinghe van d'officieren/ ende meer
 andere noodicheden/ veel meer bezougen van v lieder vooznornde contributie / daer op ghy lieden
 wel hebt te letten/Ende oock vooz seker te houden/ dat zoo niemichmael ghy lieden de wapenen sult
 aenruimen/ wy v lieden de selue son d'elmaels met geweld sulden doen afleggen/ Ende als dan v lieden
 in eenen darsj meer brichadighen/ dan v lieder contributie in twintich Jaeren soude conuenen b'loopen/
 ghelijck zelve t'onzen leet wesen/ over verschepden plaatsen ende quatteren (vooz huy eygen schult)
 ghy lieden is/ daer aen ghy v lieden hebt te spicghelen/ ende daer beneffens te ghelouen/ soo langhe
 ghy v lieder contributie pycifelijcken sulde betalen/ dat wy geen moerte noch aet beyt en sulden sparen/
 oin v lieden volcommelich te doen genieten ebenefitie van v lieder sauluegarde/ Hier mede zyt Gode
 beuolen/ Dint Middelburgh xxvii Februario. 1596.

*Lettere betiminde...
 desformelt tot betalinge van v lieder
 contributie...
 als voorn...
 Ende oock...
 doeg...
 ten formen...
 Ende oock...
 Ende oock...*

d'Ontfangher ende Controlleur vande
 Contributien van Oost-Vlaenderen

Charles Enssyn

Jacob Monfsele

*al te durt...
 Camp...
 g...
 ...*

brandbrief (1596) op een voorgedrukt formulier met randschrift

In februari belegde hij een nieuwe vergadering, waarbij werd voorgesteld dat de troepensterkte in het graafschap Vlaanderen (op dat moment slechts 2.000 man) zou opgetrokken worden tot 7.500 man voetvolk en 400 ruiters. De financiering zou moeten gebeuren door de lopende "ordinaire bede" met de helft te verhogen tot 15.000 pond per maand, plus 50.000 pond voor de bouw van drie forten rond Oostende.

De Staten van Vlaanderen moesten nu een beslissing nemen omtrent de te volgen strategie, namelijk een blokkade of eventueel een belegering, met telkens een raming van de hiertoe vereiste middelen. Een blokkade bleek in de gegeven omstandigheden de enige valabele optie te zijn. Er bleef dan nog de vervelende kwestie van de financiering ... Hierbij werd de hoop en het vertrouwen uitgedrukt dat het plan zich deels zelf zou financieren door het wegvallen van de bestaande defensieve forten in het Brugse vrije (te vervangen door offensieve forten in de buurt van Oostende), door herbevolking van het platteland en de hieruit voortvloeiende inkomsten, en uiteraard ook door het verdwijnen van de contributies.

BOUW VAN FORTEN

Señor Rivas en enkele gedeputeerden van de Staten van Vlaanderen kwamen op 28 mei 1599 samen met drie landmeters naar de omgeving van Oostende om geschikte locaties uit te zoeken voor het

bouwen van een fortengordel. Hun oog viel vooreerst op Bredene. Ten zuiden van de stad vonden zij een passende plaats voor de aansluiting met Bredene. Doch het derde en laatste fort, ten zuidwesten van Oostende, beloofde moeilijkheden op te leveren omdat op de hiervoor aangewezen locatie (namelijk in Sinte Kathelijne) het Oostends garnizoen zelf reeds een buitenschans had opgeworpen, die dus eerst zou moeten veroverd worden.

In het begin van augustus 1599 werd uiteindelijk gestart met het bouwen van het fort ten zuiden van Oostende (gelegen op het huidige kruispunt van de Zilverlaan en de Stuiverstraat) en het kreeg al meteen een naam : Sint-Clara. Intussen werd op 15 augustus de Engelse buitenschans in Sinte Kathelijne met infanterie en veldgeschut overweldigd. Omdat het toen erg heet was, werd die schans "Grooten Dorst" genoemd, een naam die zou blijven. Het fort dat achter die schans gebouwd werd, werd Isabella genoemd (naar de aartshertogin), en ook die werken bleken goed op te schieten.

Maar het fort in Bredene was nog niet voor onmiddellijk omdat het bouwen van de twee andere forten intussen reeds alle beschikbare middelen had vereist en er zelfs tekorten begonnen op te duiken. De reden hiervoor lag in het ontstellend gebrek aan financiële draagkracht van de Vlaamse steden en dorpen. Ook was het zo, dat hoe verder van Oostende des te minder animo er was om financieel bij te dragen in de blokkade van Oostende. De oplossing hiervoor werd gezocht in het aangaan van leningen bij rijke kooplieden en zakenlui. Er bestonden toen vrijwel nog geen banken, en de traditionele geldschietters waren ofwel verjaagd door de Inquisitie (in het geval van de Joden) of waren, in het geval van de Lombarden en de Florentijnen, niet meer erg toeschietelijk tegenover het bankroete Spanje en het verpauperde Vlaanderen (of, in hedendaagse termen, er was hier geen sprake van "rommelkredieten"!). Die rijke koop- en zakenlieden hadden wel hun eigen redenen om financieel een handje toe te steken, namelijk het verwerven van politieke macht op de puinhoop van de Spaanse Nederlanden. Uiteraard hoopten zij wel op terugbetaling van het geleende geld, maar indien dit niet volledig en/of niet tijdig gebeurde, dan behielden zij in ieder geval een voordelige machtspositie ten bate van hun handels- en zakenrelaties.

Alzo kon men op 1 december 1599 de werken aanvatten voor het bouwen van een fort in Bredene, doch met het invallen van de winter was dit wel een zeer ongelukkig moment. De werk- en leefomstandigheden van de arbeiders en soldaten waren verschrikkelijk omdat ze "soo armelicke gheaccomodeert syn ende overvallen van den waeter ende slycke". Maar señor Rivas was een echte slavendrijver en tot ieders verbazing was op Kerstdag 1599 het fort vrijwel afgewerkt!

Hierdoor aangemoedigd, begon Rivas vervolgens aan een vierde fort, dat niet voorzien was in de planning maar dat noodzakelijk leek te zijn om de verbinding tussen Oostende en Nieuwpoort langs strand en duinen af te sluiten. Dat fort kreeg de naam Sint-Albertus en eind januari 1600 was ook dit fort afgewerkt. En ten slotte werd er tussen het fort van Bredene en Sint-Clara nog een klein fort gebouwd, Colombaye genaamd, om het gat tussen beide forten af te sluiten, en al die forten werden met elkaar verbonden door wegen en dijken.

DEN HAAG REAGEERT

Deze nieuwe gordel van forten vormde als het ware een keten die Oostende volledig insloot. Het garnizoen voelde zich allengs opgesloten binnen de muren en kon niet of nauwelijks nog strooptochten ondernemen. Ook de belastingontvanger Everwyn begon het verschil te merken want zijn fiscale ontvangsten uit contributies, die in februari 1599 een hoogtepunt hadden bereikt, gingen vanaf april steil omlaag, met een daling van bijna 90 % ! De gevolgen bleven niet uit : de lopende uitgaven kwamen in het gedrang, en voor buitengewone uitgaven (zoals het bouwen van een nieuwe zeesluis aan de westelijke haveningang) was er weldra geen geld meer. Ook de plannen voor het

uitvoeren van grootschalige werken aan de vestingmuren, moesten voorlopig worden opgeborgen. Reeds op 16 juli 1599 trok Everwijn aan de alarmbel in Den Haag. Hij vroeg een snelle financiële tussenkomst. En eind september moest hij in zijn kas reeds een tekort aantekenen van 17.517 pond.

Met toenemende verontrusting werd in Den Haag de situatie in en om Oostende opgevolgd. De Raad van State besloot op 14 augustus 1599 prins Maurits naar Oostende te sturen met een legermacht van 12 compagnies, ter versterking van het garnizoen en met de bedoeling samen uit te breken tegen en doorheen de omsingeling. Maar dit plan ging niet door wegens gebrek aan de nodige kredieten en ook omdat prins Maurits er niet veel voor voelde. Wel kreeg Everwijn op het einde van oktober een toelage van 8.000 pond om zijn kastekorten enigszins aan te zuiveren, maar dit was natuurlijk geen oplossing voor het chronisch geldgebrek dat nu begon te ontstaan, met alle gevolgen van dien. Tot overmaat van ramp werd in de nacht van 2 op 3 december 1599 door een hevige storm grote schade aangericht aan de zeedijk. Met de grootste moeite werd het nodige geld samengebracht om de herstellingswerken onverwijld aan te vatten.

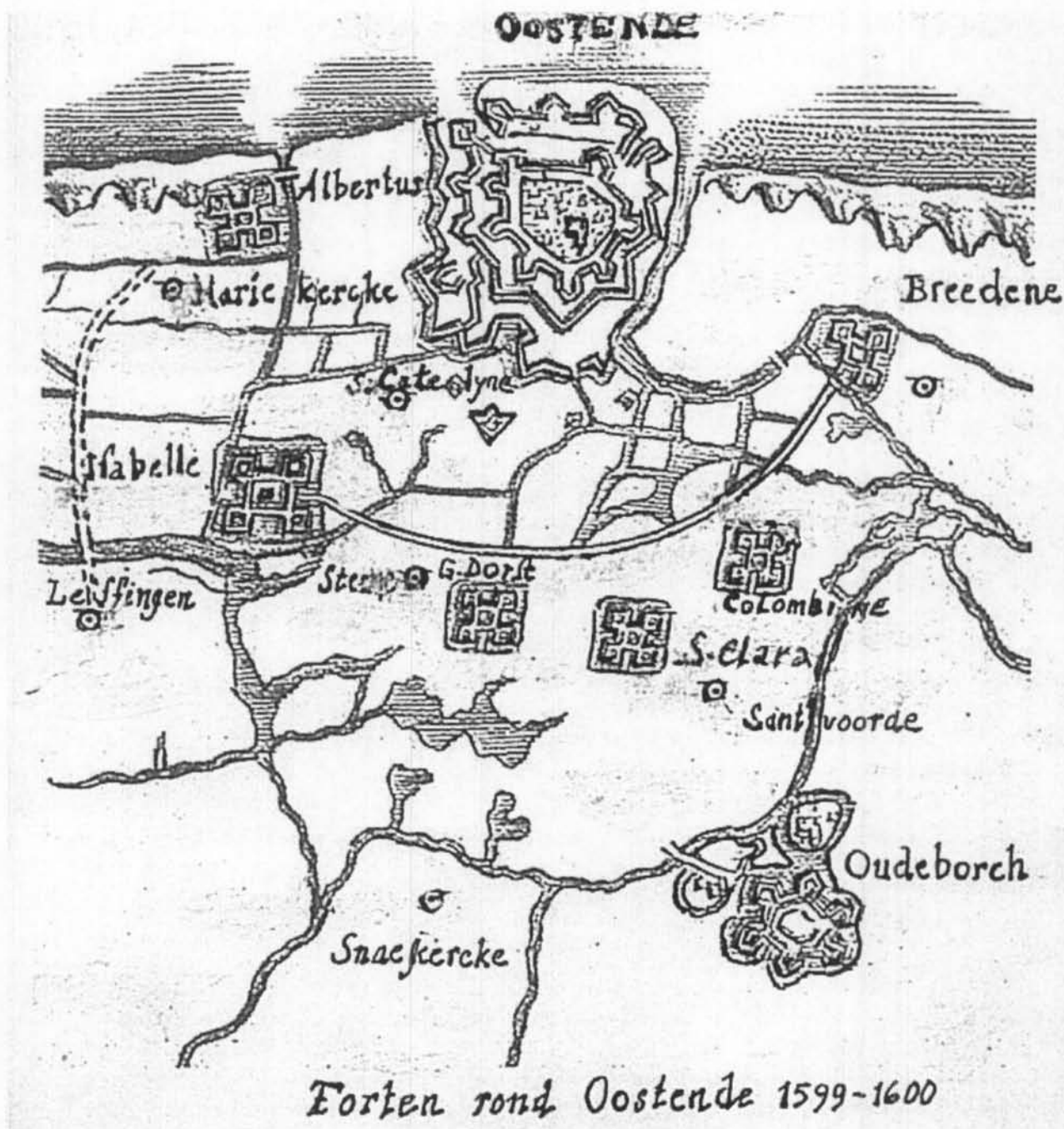
De toestand werd dus verontrustend, des te meer daar het ernaar uitzag dat het niet bij een blokkade zou blijven maar dat een regelrechte belegering steeds waarschijnlijker werd. Om die reden besloot de Nederlandse Staten-Generaal op 4 januari 1600 dat Oostende zou moeten ontzet worden, niet via een doorbraak vanuit Oostende maar door een inval vanuit Zeeuws Vlaanderen.

Intussen bleek gouverneur Norris niet langer belangstelling te hebben voor het behouden van zijn post in Oostende "siende dat mits 't blockeren van de plaetse nu geen profyt meer in de contributien was te doen" (aldus een opmerkelijke functionaris in Den Haag). Op 7 januari 1600 verleenden de Staten-Generaal hem op eigen verzoek ontslag uit zijn functie "niet rouwich wesende datse nu op die plaetse naer heur welgevallen mochten voorsien". Na het gebruikelijke touwtrekken tussen Den Haag en Londen werd uiteindelijk op 10 juni 1600 een nieuwe gouverneur aangesteld, thans voor het eerst niet een Engelsman maar een Hollandse edelman, de heer van Cruyningen.

PRINS MAURITS VALT AAN

In Vlaanderen groeide inderdaad de overtuiging dat het "embloquement" van Oostende op termijn geen oplossing zou bieden. Of met andere woorden : er zou nu ernstig moeten nagedacht worden over planning en uitvoering van een belegering. Maar alleen reeds de bouw van forten en de eruit voortvloeiende blokkade was voor de Nederlandse Staten-Generaal reeds voldoende reden om een grootschalige inval te ondernemen in Vlaanderen. Een bijkomend argument lag in het feit dat (voor de zoveelste keer) muiterijen waren uitgebroken in het Spaanse leger (en er waren hierin ongeveer 4.000 soldaten betrokken). Het hierdoor gewijzigd plan bestond erin, te landen in Oostende, de blokkade te doorbreken om vervolgens westwaarts langs het strand op te rukken naar Nieuwpoort en daarna naar Duinkerke. Het veroveren van deze twee havens zou allicht als wisselgeld kunnen gebruikt worden bij de onderhandelingen met Engeland over de delging van de aanzienlijk toegenomen oorlogsleningen uit de Engelse Schatkist.

Als ervaren legeraanvoerder had prins Maurits heel wat kritiek tegen dit plan. Een verrassingsaanval tegen Duinkerke en zelfs tegen Nieuwpoort was immers hierbij uitgesloten. In zijn flank lagen overigens twee belangrijke Spaanse garnizoenen, namelijk in Sluis en in Brugge. Bovendien kon hij van Oostende worden afgesneden door een plots uit het zuiden oprukkende Spaanse legermacht. Maar de Staten-Generaal hielden voet bij stuk en rekenden erop dat een massale inzet de doorslag zou geven. En die massale inzet was er inderdaad. In Dordrecht werd een leger van 11.000 man verzameld, waarvan 128 vendels voetvolk en 25 vanen ruitery. Voor transport en begeleiding werd in Vlissingen een groot aantal schepen bijeengebracht.

Het startsein moest gegeven worden op 18 juni 1600 ... maar het weer bleek een spelbreker te zijn. Geplaagd door hevige tegenwind kon de vloot in Vlissingen niet varen naar Oostende en bijgevolg werd het plan in extremis gewijzigd en werd dan maar besloten op 20 juni een landing uit te voeren bij Philippine om vervolgens op te rukken naar Oostende via Assenede, Eeklo, Male, Brugge en Oudenburg. Ten westen van Oostende werd het strategisch belangrijk fort Albertus op 29 juni na zware gevechten ingenomen. Hierdoor lag de weg naar Nieuwpoort open, dat werd bereikt op 1 juli.

Maar intussen gebeurde wat prins Maurits gevreesd had. Een Spaanse legergroep die gelegerd was in de buurt van Maastricht, kwam in geforceerde mars toegesnel onder de bekwame leiding van don Luis de Velasco. Onderweg, door kwistig rond te strooien met geld en onder belofte van buit en extra-soldij, wist hij de meeste muitende troepen te doen aansluiten bij zijn leger. Reeds op 30 juni bereikte hij Brugge met een leger van ruim 10.000 soldaten. Op 1 juli werden de forten van Oudenburg, Snaaskerke, Plassendale en Bredene zonder veel moeite heroverd. Alzo behield het

Staatse leger enkel nog het fort Albertus, terwijl alle toegangen tot Oostende door de Spanjaarden werden afgesloten.

Prins Maurits beseftte onmiddellijk het gevaar en wilde snel een tegenzet forceren via Leffinge. Maar op 2 juli 's morgens stootte de krachtige Spaanse voorhoede, oprukkend langs het strand, niet ver van Nieuwpoort op een Staats legeronderdeel dat volledig werd overrompeld en in paniek wegvluchtte met achterlating van bijna duizend doden. Aartshertog Albrecht was opgetogen maar maakte toen een tactische fout door zijn vermoeide troepen wat rust te gunnen. Hiervan maakte prins Maurits gebruik door zijn volledige legermacht over de IJzermonding te zetten en in slagorde op te stellen, waarna hij 's namiddags overging tot de aanval. In de daaropvolgende "Slag in de duinen" (ook bekend als de "Slag bij Nieuwpoort") behaalde hij een schitterende overwinning dank zij het overwicht van zijn ruitery en het doeltreffend inschakelen van reservetroepen op bedreigde punten.

(wordt vervolgd)

ILLUSTRATIES :

- brandbrief (1596) op een voorgedrukt formulier (Algemeen Rijksarchief, Brussel)
- forten rond Oostende (1599) – kaart uit "Germania Inferior" van P. Kaerius (1617)

ERRATUM

p. 233 – 6^e lijn: lees "Oostende ten Stene" i.p.v. "Oostende Verstene".

LIDGELD 2010

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate is voor 2010 vastgesteld als volgt:

Aangesloten lid	€ 11
Steunend lid	€ 15
Beschermend lid: vanaf	€ 25

Enkel zij die tot nu toe niet gestort hebben (laatste storting ontvangen op 28 november) vinden hierbij een stortingsbulletin.

Simone MAES
Peningmeester

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN TE OOSTENDE

door **Norbert HOSTYN**

De laatst verschenen aflevering vindt u in de jaargang 2002, p. 138-142; addenda bij vorige afleveringen verschenen in de jaargang 2002 p. 162.

LXXXVIII - "VUURVRETER"

Velodroomstraat

Sculptuur gerealiseerd voor de buitengevel van de Brandweerkazerne in de Velodroomstraat. De beeldhouwster was Josyane Vanhoutte. Het originele is dat de figuur is opgebouwd uit brandslangen.

IXC - "UMBRA"

Zeedijk ter hoogte van residentie «Aldis» en het sportstrand.

Het is enigszins ontstellend tot de constatacie te komen dat het initiatief om Leon Spilliaert met een monument te eren in Oostende lang overgelaten was aan een derde : de V.T.B.-V.A.B. die in 1963 een sculptuur bestelde, het onthulde in aanwezigheid van de weduwe van de kunstenaar op het Canadaplein en het meteen aan de Stad Oostende overdroeg.

Een schitterende sculptuur van wijlen Gerard Holmens, ongetwijfeld, maar ook een sculptuur waarvan de verwijzing naar de kunstenaar Leon Spilliaert wel een heel sterk doordenken vraagt, zeker wanneer we weten dat Holmens beweerde steeds zich te hebben laten inspireren door "Dame met roze hoed". Kortom: een buitenstaander kan onmogelijk de link met Spilliaert leggen tenzij hij het recent geplaatste plaatje met duiding in de buurt van het beeld erop naleest.

Daarom was de idee gelukkig om de heraanleg van de Zeedijk te gebruiken om een wel heel speciale hommage aan Spilliaert te brengen omdat de dijk een essentiële rol heeft gespeeld in de beeldingswereld van de kunstenaar.

De Zeedijk was nadrukkelijk aanwezig in zijn oeuvre : de Koninklijke Gaanderijen bij nacht, de Koninklijke Chalet met de "Drie Gapers" die hij tot bevreedende beelden omvormt, het Kursaal dat hij het liefst in het duister en in nevels voorstelt, de beangstigende leegten van de Albert I-Promenade en het strand zonder wandelaars....Ook de zone van de "Umbra"-sculptuur: hier stond het immense "Royal Palace Hotel", een oord van grote luxe en elegantie. Spilliaert tekende het in enkele werken, gezien van op het strand, waarbij de zeedijkhelling, de "kateie" zeg maar, de meeste hotelarchitectuur verbergt, en enkel de dakpartij boven de Zeedijkrand uitsteekt. Op één van die schilderijen brengt hij ook de steile trap in beeld die van de dijk naar het strand leidde.

De procédés van vervorming en vervreemding van Spilliaert kennende leidt dit werk ons tot het wereldberoemde schilderij "Duizeling". De meeste Oostendse kunstminnaars associëren "Duizeling" spontaan met onze Zeedijktrappen alhoewel daar geen aanduidingen toe zijn.

Is "Duizeling" inderdaad een mentale vervorming van een zeedijktrap of is het enkel nog een uitloper van Spilliaerts meer filosofisch-symbolistische ideeënschilderijen uit de vroege jaren 1900?

Op een steile toren met versmallende concentrische plateaus, die uit het niets lijkt op te doemen staat een vrouw, haar sjaal en haar wapperend in de wind. De wind die haar alle houvast ontnemt. De hoge trappen verhinderen haar zich in veiligheid te brengen. Het is als een nachtmerrie waaruit geen ontsnappen mogelijk is.. De keuze is vallen of springen. Het einde is in beide gevallen verschrikkelijk.

“Duizeling” is een afgrond van angst en wanhoop, een pakkend visioen van hoogtevrees-angsten en zeker niet direct het meest montere Spilliaert-schilderij.

“Duizeling” is één van Spilliaerts gekende werken, zoniet het meest beroemde. Het prijkt op tal van affiches, catalogi, siert de covers van romans en cd's, werd gebruikt als beeldrager voor de opera “Die Frau ohne Schatten” door de opera van San Francisco. Het was onlangs één van de prominente kunstwerken in de tentoonstelling “Hitchcock en de kunst” in Canada.

“Duizeling” is een werk dat zich ook liet vertalen naar een monumentaal drie-dimensionaal project. Gedurfd is het zeker, dit omzetten van een kunstwerk naar een monument ter ere van die kunstenaar. Sommigen vinden het *not-done*. Maar vertelt het niet veel meer over de kunstenaar dan de zegkracht die meestal vanuit een traditionele, zij het actuele, portretbuste of figuur zou gaan? Zo kennen we in het stadje Fontainebleau in het gelijknamige woud, het monument voor de beroemde Franse schilderes van rundvee, Rosa Bonheur. Het stelt heel treffend een... .. rond voor. Daarmee is alles gezegd over de kunstenaars.

“Umbra” is de vertaling van het schilderij “Duizeling” in de driedimensionaliteit. De architectuur, concentrische plateaus met uitermate hoge treden, suggereren de afgrond en slagen daar wonderwel in. De onmogelijke verwrongen houding van de Spilliaert-figuur is herleid tot een soort zitten met één been onder het zitvlak. De figuur uit “duizeling” omzetten in drie dimensies kan niet : die houding lukt alleen op papier..De maker van de sculptuur was zich daarwel van bewust. Het monument is dan ook slechts een schaduw (“Umbra”) van het schilderij.

De expliciete opdracht voor die plaats een sculptuur te ontwerpen werd door het Oostends Stadsbestuur toevertrouwd aan de jonge stadsgenote-beeldhouwster Herlinde Seynaeve.

Geboren in 1979, is ze de dochter van kunstschilder-graficus Jef Seynaeve, die op zijn beurt weer beeldhouwers onder zijn voorouders telde. Herlinde Seynaeve kreeg haar opleiding aan de Academie van Brugge en studeerde verder aan het Sint-Lukas in Gent. Ze is Meester in de Beeldhouwkunst en volgde nog verder een specifieke lerarenopleiding.

XC - SCULPTUUR VOOR HET TELINDUSGEBOUW

John Cordierlaan

Ingehuldigd op vrijdag 21 maart 2003 voor het Telindusgebouw, een bedrijf gespecialiseerd in communicatietechnologie (Industriezone Plassendale). Het monument is een in-memoriam John Cordier. De auteur is Jean-Claude Fahri.

Iconografie :

-Foto's van de inhuldiging in het weekblad “Tips” van 27 maart 2003.

XCI - "IK, JAMES ENSOR" VAN DANIEL SPOERRI

2003-2009 : Albert I Promenade ter hoogte van Vlaanderenstraat

"Ik, James Ensor" is het atelier van Ensor, gezien door de ogen van beeldend kunstenaar Daniël Spoerri en door hem en zijn medewerkers in Italië gegoten in brons (2003).

De sculptuur is een soort "kamer" waarin allerlei meubelstukken en accessoires staan die naar Ensor refereren. Muren en accessoires zijn allemaal in brons gegoten. Het gieten gebeurde in de gieterij Caporella in Italië.

Het is een sculptuur die men kan betreden, van binnenuit beleven.

Spoerri voorzag een schuine sokkel voor deze "kamersculptuur" om het dwarsliggend karakter van de kunstenaar te onderstrepen (en wellicht ook om voor een goede afwatering te zorgen).

Het kunstwerk kwam naar Oostende naar aanleiding van "Beaufort 2003", een kustomvattend kunstproject van Willy Van den Bussche. Het werd nog in 2003 door de Stad Oostende aangekocht. Het werd meteen één van de meest gefotografeerde monumenten in Oostende.

De sculptuur werd verwijderd en in depot geplaatst in de aanloop naar de heraanleg van de Albert I-Promenade (2009).

Daniel Spoerri (1930) is een Roemeens-Zwitsers beeldend kunstenaar, (eig. Daniel Isaac Feinstein). Spoerri, geboren in Galati Roemenië in 1930, was oorspronkelijk danser, mimespeler en choreograaf. Later werd hij objectkunstenaar en één van de voornaamste vertegenwoordigers van het Nouveau réalisme. Spoerri immigrereert in 1942 naar Zwitserland. Aanvankelijk opgeleid tot missionaris. Van 1950 tot 1954 geniet hij een opleiding als danser. Van 1955 tot 1957 is hij eerste danser bij de Opera van Bern (1954-59). In 1957 is hij assistent van K. Bremer bij het theater van Darmstadt. In deze periode schrijft Daniel Spoerri artikelen over experimenteel theater. In 1959 verhuist hij naar Parijs. In 1960 is hij medeoprichter van de Nouveaux réalistes. Hij begint aan zijn 'trap pictures', ('tableaux-pièges'), waarin hij objecten willekeurig op hun ondergrond, zoals een tafel, bevestigt en tot kunstwerk uitroept. De enige verandering die hij meestal aanbrengt is, dat hij het vlak waarop de voorwerpen zich bevinden, in plaats van horizontaal verticaal opstelt. Daarnaast maakte hij 'eat art' (kunstwerken in suiker, koek, chocolade, enz.), waarmee hij de 'eeuwigheidswaarde' van het kunstwerk aan de orde wilde stellen. Daniel Spoerri ging regelmatig naar de Marché aux Puces. Daar had je mensen die op tapijtjes een hoop ouwe rommel aanboden. Dan kocht hij de hele handel op, haalde een tube lijm uit zijn zak en plakte alles vast. En dat ging dan zo in zijn "deux-chevau"x. In 1961 had hij zijn eerste solotentoonstelling in Galleria Schwarz in Milaan, en neemt hij deel aan de tentoonstelling 'The Art of Assemblages' in New York. Hij werd in 1963 beroemd met zijn "Menus-pièges": twaalf dagen werd het publiek in de Parijse Galerie J. uiteenlopende menu's voorgezet, samengesteld door verschillende kunstenaars en schrijvers, variërend van exotische heerlijkheden tot broodsoep ('Menu prison'). Na afloop fixeerde Spoerri de resten van de dis op het tafellaken en hing dat vervolgens als schilderij aan de muur. In 1968 opent hij zijn eigen 'Eat Art Restaurant' in Düsseldorf en geeft het tijdschrift 'Eat Art Edition' uit. Spoerri erkent het toeval als een belangrijk uitgangspunt voor zijn werk. In de jaren 70 leidde hij in Düsseldorf een restaurant, waar hij zelf de exclusieve gerechten bereidde. De gasten konden na het diner hun tafel met overblijfselen door Spoerri tot kunstwerk laten vereeuwigen.

Iconografie :

-videofilm gerealiseerd door de Provincie West-Vlaanderen tijdens het gietproces

-foto in : De Grote Klok, augustus 2003, p. 4.

-Foto's op de Beeldbank Oostende

XCII - ZWAAN OP WIJK ZANDVOORDE

1999

De zwaan is zowat het symbool van Zandvoorde, waar ook een wijk bestaat die "Zwaanhoek" heet. Op Zandvoorde stond dan ook al lange tijd een zwaansculptuur, die er in de jaren '90 zijn beste jaren had op zitten. De oude zwaansculptuur (die beschadigd werd) werd vervangen door een nieuwe versie van de hand van Josyane Van Houtte.

De oude zwaan werd later eveneens hersteld en kreeg in september 2004 een vaste stek vóór "'t Kasteeltje" in Zandvoorde.

Literatuur :

-Tijdingen, 1 oktober 2004 (met foto van de onthulling)

XCIII - GEVELSCULPTUUR APPARTEMENTSGEBOUW "VENUSKAM"

Van Iseghemlaan (hoek met Kapucijnenstraat)

Het appartementsgebouw "Venuskam", hoek Van Iseghemlaan-Kapucijnenstraat, werd gebouwd in 2001-2004 op de plaats van het voormalige hotel "Valldemosa" (in feite een verbouwde belle-époque-villa).

Auteur van de gevelsculptuur is de Stalhillese beeldhouwer Hubert Minnebo. De sculptuur werd aangebracht op 12 februari 2003 op een blind gevelgedeelte waarachter een autolift schuil gaat. Ze stelt, van boven naar onder, een vogel, een vrouw en een vis voor.

Bouwpromotoren en heemkundigen : het is een moeilijke alliantie. Maar het dient gezegd dat bouwpromotoren die via het integreren van een kunstwerk hun projecten een artistieke meerwaarde geven in Oostende op één hand te tellen zijn.

XCIV – "NEPTUNUS, GOD VAN DE ZEE"

Albert I-Promenade (oost)(tot in 2009)

Ter gelegenheid van het project "Ruimte voor Muco" bouwde de Belgische Vereniging voor de Strijd tegen Mucoviscidose een reuzenzonnestelsel : tien kunstwerken beelden de zon en haar negen planeten uit en worden op een exacte schaal van 1/40.0000.000 geplaatst in België. Bleek dat het monument dat de planeet Neptunus voorstelt, ter hoogte van Oostende kwam te liggen.

Het "Neptunus"-monument, werd op zaterdag 19 juni 2004 onthuld op de Albert I Promenade op het gedeelte tussen Oosthelling en Hertstraat.

*Onze opinie is dat deze sculptuur meer weg heeft van een uitvergroete sporttrofee en veel beter in een meer intieme omgeving tot zijn recht zou komen, dan op de immense open vlakte van de promenade. Het lijkt ons trouwens een kwalijke evolutie de zeedijk vol te zetten met sculpturen met permanent karakter. Het unieke aan de dijk is immers het prachtige, lege perspectief, zoals iemand als Leon Spilliaert het zo duidelijk aantoonde in vele van zijn schilderijen
Verwijderd in 2009 n.a.v.. de renovatie van de Promenade*

XCV – “EENDENVLUCHT”

Vogelzangpark

“Eendenvlucht” is een sierlijke bronzen sculptuur waarin een menselijke figuur vergezeld wordt van vliegende en lopende watervogels. Het is een kunstwerk van Livia Canestraro (Rome, 1936) uit Snellegem.

Het beeld werd door de Stad Oostende aangekocht voor de beeldenroute P.M.M.K.-Museum voor Schone Kunsten maar werd er om technische redenen nooit geplaatst op de voorziene plaats, nl. op een hellend grasterrein bij de vijver van het Leopoldpark.. Het werd pas op vrijdag 26 maart 2004 geïnstalleerd op het grasveld in de middenberm van de Verenigde Natieslaan, nabij het Kennedy-rondpunt.

Het werd in 2006 verwijderd voor werkzaamheden n.a.v. de ondertunneling van de Verenigde Natieslaan en kreeg begin 2009 een nieuwe plaats aan het Vogelzangpark.

XCVI – GEDENKPLAAT SLACHTOFFERS DUITSE AANVAL CONSCIENCESCHOOL

Op 27 mei 1940 kwamen een dertigtal jonge mannen, allemaal rekruten voor het Belgische leger die Frankrijk niet tijdig bereikten, om door een aanval van Duitse duikbommenwerpers. Dit gebeurde in de stedelijke basisschool Hendrik Conscience. Dit tragische gebeuren ware al lang vergeten, had Omer Vilain er geen hoofdstuk aan gewijd in één van zijn “Langs de...” bundels.

Op 7 mei 2005 werd –na lang ijveren van Omer Vilain- een officiële herdenkingsplaat onthuld aan de gevel van de Hendrik Consciencesschool, Stuiverstraat, 81.

XCVII - EX-VOTO VAN XAVIER TRICOT

Leopoldpark

Op 18 oktober 2005 werd de sculptuur “Ex-Voto” van Xavier Tricot geïnstalleerd in het Leopoldpark in de nabijheid van de kiosk.
Het werd pas in december 2007 aangekocht.

Het sculptuur in massief brons van Xavier Tricot is getiteld ‘Ex-voto’ en stelt een schilderspalet voor.

Volgens de Van Dale betekent ‘ex-voto’: voorwerp dat men in een kerk of kapel opstelt of ophangt ingevolge een aangegane belofte of uit dankbaarheid voor een gebedsverhoring, m.n. een marmeren plaat met een dankbetuiging aan een heilige of de afbeelding van een genezen lichaamsdeel, vooral in bedevaartsoorden, syn. votiefbeeld, wijbeeld. Het sculptuur van Xavier Tricot moet worden beschouwd als een profaan votiefbeeld gesymboliseerd door het typische attribuut van een schilder, nl. het schilderspalet. Door het beeld te plaatsen in de wereld van de natuur (stadspark) evocert de kunstenaar het aloude dichotomie cultuur/natuur. Het stadspark op zich (als getemde natuur) symboliseert deze dichotomie. Het sculptuur refereert eveneens naar het artistieke karakter van de stad Oostende met zijn talrijke kunstenaars en wil als het ware symbool staan voor de artistieke toekomst van de stad. Als dusdanig beschouwt de kunstenaar zijn sculptuur als een soort Palladium.

technische gegevens:

titel: Ex-voto
jaar: 1989-1990
materiaal: massief brons
afmetingen: 100 x 80 x 8 cm
gewicht: 120 kg (???)

Xavier Tricot (Oostende, 1955) is kunstschilder, graficus, beeldhouwer en installatiekunstenaar. Hij is autodidact. Zijn schilderkunst evolueerde van abstract-symbolisch geladen doeken naar een meer geëngageerd œuvre waarin persoonlijke ervaringen en menselijke gevoelens de bovenhand krijgen; ironie en melancholie (met zin voor het sacrale) zijn het leitmotief in olieverfschilderijen, gouaches en driedimensionele werken; hoofdthema's in zijn recent werk zijn de zee, de dood, het menselijk lijden, de verloren kinderwereld, de wonderbare wereld van het sprookje, de absurditeit van het menselijk streven en die van de kunst.

Hij had reeds vele individuele tentoonstellingen, o.a. in het Feest-en Kultuurpaleis in Oostende (Installaties, 1993) en in het Museum voor Schone Kunsten Oostende (Schilderijen en grafiek, 1994).

Literatuur :

Xavier Tricot, (tentoonstellingscatalogus), Nieuwpoort, (Florizoone Fine Art), 1990.
N. HOSTYN, Beeldend Oostende, Brugge, 1993.
Lexicon van West-Vlaamse Beeldende Kunstenaars, 4, Brugge, 1995.
Xavier Tricot, Grisaille, Antwerpen, 1997.
Xavier Tricot (tentoonstellingscatalogus), Paris (Galerie Guénégaud), 1997.
Xavier Tricot, Antwerpen (Pandora), 1999.
P. PIRON, De Belgische Beeldende Kunstenaars uit de 19de en 20ste eeuw, Brussel, 1999.
W. & G. PAS, Biografisch Lexicon Plastische Kunst in België. Schilders-beeldhouwers-grafici 1830-2000, Antwerpen, 2000.

XCVIII – KROONBOEI

Visserskaai

Auteur van dit monument is Philippe Verbruggen die een ingreep deed op een bestaande boei.

De boei werd geleverd door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De inbreng van de kunstenaar beperkte zich tot de ingreep bestaand uit het aanbrengen van een "kroon". Het is een atypisch werk voor deze kunstenaar, zoals uit zijn biografie zal blijken.

Het monument werd geplaatst n.a.v.. een beeldhouwwedstrijd.

Philip Verbruggen werd geboren in Oostende in 1960. Hij studeerde fotografie en film aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent.

Iconografie :

Foto's op de beeldbank van het Stadsarchief Oostende

IC – “MENS EN TECHNOLOGIE”

Jan Piersplein

Op maandag 12 juni 2006 werd op het Jan Piersplein vóór het Stadhuis het monument “Mens en technologie” van Fernand Vanderplancke onthuld.

Deze sculptuur is een gift van de kunstenaar aan de stad.

Het beeld stelt een mens voor die de stap zet naar het nieuwe millennium in de 21ste eeuw. Het bevat een mechanisme waardoor het meedraait met de zon.

Het kunstwerk stond tot voor kort op de terreinen van BASF in Ukkel.

De locatie is deze waar tot voor kort de sculptuur van Oscar Jespers die op de luifel van het Casino hoort, stond opgesteld tijdens de renovatiewerken van het gebouw.

Fernand Vanderplancke werd in Brugge geboren in 1938. Hij deed studies beeldhouwen aan de Academies te Brugge en Poznan (Polen). Hij sculpteert in metaal, polyester, hout en brons. Hij woont en werkt te Oostduinkerke.

Anekdote: op 22 mei 2006 richtte het Stadsbestuur een schrijven naar de Cultuurraad Oostende met vraag voor advies nopens het aanvaarden/plaatsen van het beeld. Op dat ogenblik was de sculptuur echter reeds geplaatst... .. en moest alleen nog officieel onthuld worden.

Fout: Spijtig dat deze sculptuur zo dicht bij die van Luc Van Soom staat. Ze interfereren visueel te veel.

Literatuur :

R. DECAN, Wie in wie in Vlaanderen, Brussel, 1980.

Lexicon van Westvlaamse Beeldende Kunstenaars, 4, Brugge, 1995.

Fernand Van der Plancke, Tielt (Lannoo), 1996.

Het Nieuwsblad/Het Volk, dinsdag 13 juni 2006.

Mededelingen Cutuurraad Oostende 33, 7, juli 2006.

Iconografie :

Foto's op de beeldbank van het Stadsarchief Oostende

C – “WITTE NONNEN”

Wittenonnenstraat; hoek met Kapellestraat

Beeldhouwer : Jan Michiels

Deze gestileerde bronzen sculptuur van Jan Michiels herinnert de aanwezigheid van het klooster der Witte Nonnen in de Witte Nonnenstraat.

Het monument kwam er op vraag van de Handelaarsbond van de Wittenonnenstraat. Voor de uitvoering werd beeldhouwer Jan Michiels, zoon van Gust Michiels, naar voor geschoven door de Handelaarsbond. .

Ontwerp in 2005-2006; definitief ontwerp en gieten bij Art Casting in 2007

Plaatsing in september 2007

Fout : Helaas wordt deze sculptuur vaker door de bewoners en handelaars gebruikt als stapelplaats voor vuilniszakken, kartonnen dozen en door de shoppers als fietsenstalling dan dat het beeld vrij staat en te bekijken valt.

CI - DE WACHTENDE PASSAGIER

Luchthavengebouw

Beeldhouwer : Annie De Grande
2006

Ceramieken sculptuur in de vertrekhal van het luchthavengebouw; aangekocht door de luchthavendirectie en in december 2006 onthuld.

CII - THE EYE OF MUTOH

Terrein van de firma Mutoh, Archimedesstraat 13

Beeldhouwer : Jacky De Maeyer
2006

4 meter hoog op sokkel van 1 m.
uitvoering : 1 e helft 2006.

Kunstwerk bestaande uit een in twee "takken" splitsende verticale "stam", waarop twee "ogen". Het beeld verwijst naar het logo van Mutoh en naar het applicatieveld van de firma, nl. visuele communicatie.. De "takken" symboliseren de groei van het bedrijf.

Besteld bij Jacky De Maeyer om 15 jaar activiteit van de firma in Oostende te herdenken. Mutoh bouwt grootformaat inkjetprinters.

CIII - CONFRONTATIE

Koningspark

Beeldhouwer : Roger Raveel
2006

Het kunstwerk bestaat uit een driedelige beeldengroep van geabstraheerde personages die in confrontatie treden met elkaar. De constructie is vijf meter hoog en bestaat uit drie palen waarop bovenaan spiegels zijn geïntegreerd. Spiegels komen vaak voor in de werken van Raveel. Ze doen de grens tussen kunstwerk en realiteit vervagen.

Het beeld werd geplaatst op 21 september 2006

De aankoop werd beslist in de Gemeenteraad van 22 oktober 2004. De aankoopprijs was 100.000 euro plus BTW.

CIV - HERLEVEN

Zeedijk

Beeldhouwer : Jacky De Maeyer
Revalidatiecentrum BZIO
Zeedijk, Mariakerke
2004

3 meter hoog; brons

Twee elementen suggereren een naar elkaar groeien. De lijn loopt door hoewel de onderdelen van elkaar verwijderd zijn. Ze moeten weer samengroeien, herstellen, herleven.

CV - DANSENDE GOLVEN

Albert I-Promenade

Patrick Steen
2005-2007

In 2004 organiseerde de Fifty-One Club Oostende een prijskamp onder beeldhouwers voor het plaatsen van een sculptuur op de niet ingevulde sculptuursokkel boven de ingang van het Kursaal, kant Petit-Nice. Uit de tientallen inzendingen werden drie beeldhouwers genommeerd : Patrick Steen met "Dansende Golven", Johan Walraevens uit Lebbeke met "Boegbeeld" en Francis Blommaerts uit Hove met "Her Majesty's Wings". De drie moesten hun concept persoonlijk komen verdedigen op basis van schetsen en een maquette. De jury die op 11 december 2004 samenkwam, koos Steen als laureaat.

De keuze en de voorgestelde plaats veroorzaakte heel wat heisa en getouwtrek in cultureel Oostende.

Als compromis en alternatief werd de uitstulping op de Albert I Promenade recht vóór het Kursaal (een oude geschutssite uit W.O.II) aangewezen voor plaatsing van "Dansende Golven". De plaatsing gebeurde op vrijdag 13 juni 2008, de onthulling gebeurde op vrijdag 20 juni.

Fout : Op zich een mooie locatie maar de bestaande gietijzeren ballustrade rondom de site stoort danig het lijnen- en vormenspel van de sculptuur.

Iconografie :

- Beelden van de plaatsing en interviews : archief Focus-WTV.
- Foto's op de beeldbank van het Stadsarchief Oostende

CVI - ME

Vogelzangpark

Kunstenaar : Linda Molleman
Ingehuldigd op 8 december 2008

Een minimalistische betonnen cilinder met een bankje en een sculptuur van een drinkende duif.

Uit het door de kunstenaar verspreide persbericht :

“Het Kunstwerk ME van Linda Molleman staat voor een meditatieve ruimte waar iedereen geconfronteerd wordt met zichzelf, terugvalt op zichzelf.

ME staat voor ieder zijn eigen ik. Ook voor de identiteit van de treurwilg die in het verlengde ligt van de in- en uitgang van de cilinder, de identiteit van de duif.

Binnenin wordt de eenvoudige betonnen cilinder als hoge, stille ruimte gebruikt. De buitenkant is een gesofistikeerd zeilgaas in inox en sluit als luxemateriaal aan bij de overgematerialiseerde wereld.

De cirkel is de meest volmaakte vorm en symboliseert vaak het spirituele, het magische, het kosmische.

Centraal in de cilinder vinden we het vredige van de bronzen duif die een beetje water drinkt. De duif is de zielevogel die de deugd van de matigheid belichaamt.

Water is het oerelement van alle leven: levenschenkend, reinigend, voedend en bedreigend. Psychologisch is water het symbool van de onbewuste diepere lagen van de persoonlijkheid, het grondsymbool van alle onbewuste energie.

Voor de kunstenaar drukt het hele tafereel: de bewerkte steen, de vogel en het water, het onbeschrijflijke uit.”

Bij de bestelling, ca. 1997, bedoeld als sculptuur voor de “Beeldenroute” PMMK>MSK

CVII - PORTRETBUSTE PRINSES GACE VAN MONACO

Monacoplein

Voorlopig “onthuld” op Monacoplein door Prins Albert van Monaco, op woensdag 18 juni 2008 n.a.v. herdenking 50 jaar Jumelage Oostende-Monaco. De juiste plaats was toen nog niet duidelijk.

Definitieve onthulling op Monacoplein op 8 juli 2009.

De buste werd bekostigd door Rosette Porta, Consul van Monaco, en haar echtgenoot.

Beeldhouwer : Josyane Van Houtte

CVIII - ZEILEN

Vluchtheuvel kruispunt Zeelaan met Zeedijk, wijk Raversijde

Beeldhouwer : Jacky De Maeyer

Prijs: 20.844 euro plaatsing inbegrepen, kaderend binnen het project W.I.B.

Goedgekeurd in de Gemeenteraad van december 2008. Ingehuldigd op 8 juni 2009.

Sculptuur in cortenstaal, 4 m hoog

CIX - “THREE GRACES”

Sculptuur die tijdens “Beaufort 2006” in Zeebrugge geëxposeerd was. Aangekocht door het Stadsbestuur Oostende en op 31 augustus 2009 geplaatst aan het Maria Hendrikapark.

De kunstenaar is Michael Ray Charles.

De naam van de beeldengroep refereert naar de Drie Gratiën uit de klassieke mythologie. Ze worden hier voorgesteld door overgedimensioneerde geweerkogels waarvan de "koppen" de vorm aannemen van de kap van de kledij van de Ku Klux Klan. Het werk is bedoeld als aanklacht tegen geweld en racisme.

Literatuur :

-Tijdingen, 4 september 2009.

-Tips, 3 september 2009, p. 86.

CX - "HERINNERING 100ste VERJAARDAG FUSIE MARIAKERKE- OOSTENDE"

Een uitbundige vrouwenfiguur met armen omhoog.

Plaket met tekst "Herinnering 100 jaar fusie Mariakerke met Oostende 1 juli 1899"

Geplaatst vóór de kerk O.L.Vrouw-Hemelvaart te Mariakerke

Beeldhouwer : Gust Michiels

Iconografie :

-Beeldbank Oostende M008115.

OMTRENT KAREL JONCKHEERE EN OOSTENDE: Enkele notities bij een klasfoto (1924).

door Yves DINGENS

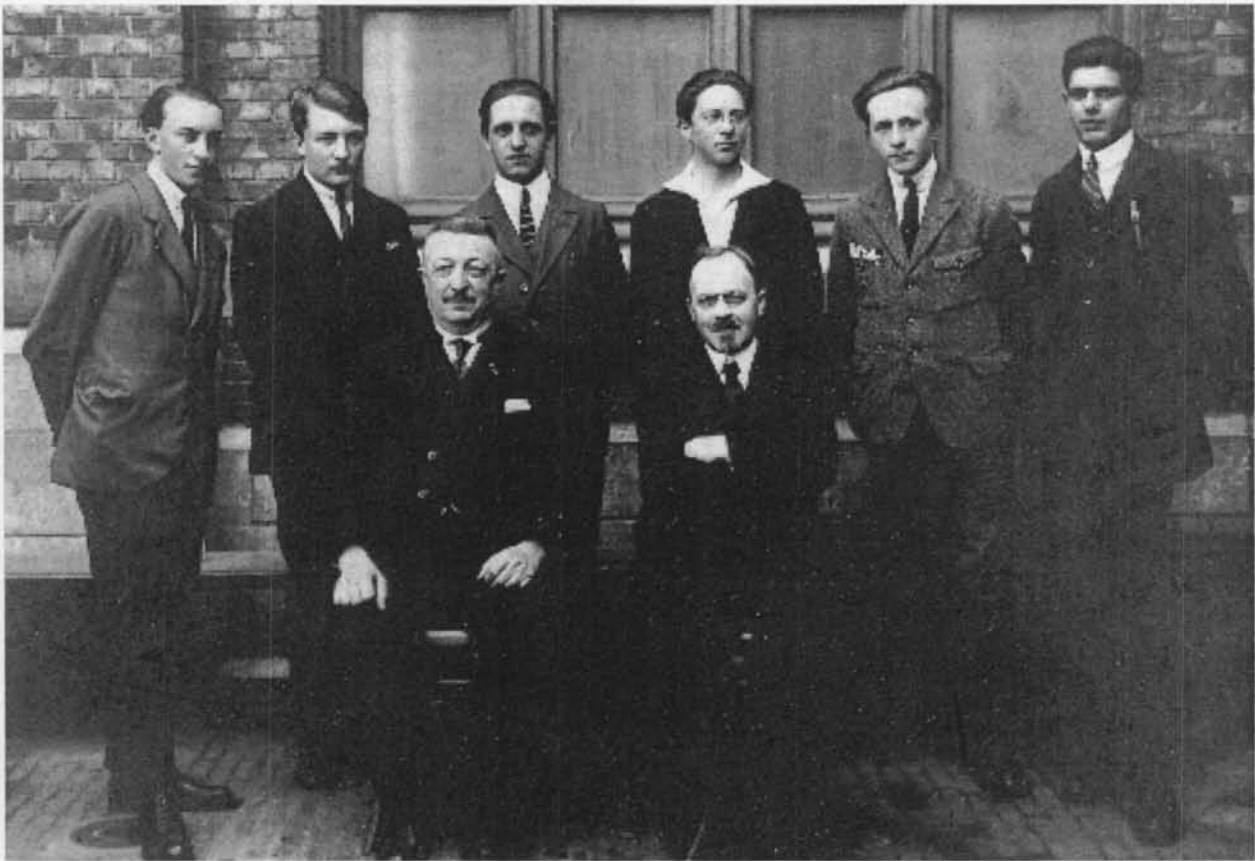
Op 9 april 1906 werd Karel Jonckheere te Oostende geboren en deze stad lag de beroemde auteur en cultureel ambtenaar steeds nauw aan het hart. Van 1931 tot 1940 was hij secretaris van de Willemsfondsafdeling-Oostende. In 1970 publiceerde hij "*Oostende verteld*", een boek vol pittige historische anekdoten.

Op 3 mei 1991 werd zijn 85^e verjaardag gevierd in het toenmalige P.M.M.K. (Provinciaal Museum voor Moderne Kunst). De Oostendse Gidsenkring "*Lange Nelle*" ontwierp, op initiatief van Dirk Beirens, een "Karel Jonckheerewandeling".

Op 19 oktober 1996 werd zijn borstbeeld, een kunstwerk van Josyane Vanhoutte, geplaatst in de leeszaal van de Openbare Bibliotheek. Bij de jaarwisseling 2004-2005, was er een tentoonstelling aan hem en aan zijn leeftijdsgenoot kunstschilder Gustaaf Sorel gewijd in de Venetiaanse Gaanderijen. Sinds 9 april 2006 draagt het pleintje, vóór de ingang van de Stedelijke Bibliotheek de naam "*Karel Jonckheereplein*". En in het grasperk, langs het voetpad, ligt wat lijkt op een gebarsten grafsteen waarop 'schriftbeeldhouwer' Guy Du Pan de laatste twee strofen van het gedicht "*Vaderstad vanuit zee*" heeft gekapt.

In november 2008 wijdt het kunst- en cultuurtijdschrift "Vlaanderen" een themanummer (323) aan de auteur.

Karel Jonckheere volgde secundair onderwijs aan het Koninklijk Atheneum te Oostende, waar hij in 1924 afstudeerde in de Wetenschappelijke afdeling. Uit die tijd dateert volgende foto (1e Wetenschappelijke, schooljaar 1923-1924).

Van links naar rechts zien we Karel Jonckheere, André Dingens (later burgerlijk ingenieur en directeur-generaal Ministerie van Arbeid), Camille Casteleyn (later burgerlijk ingenieur en directeur La Brugeoise), Raymond Leévyn, Julien Gijs (later doctor in de wis- en natuurkunde) en Herman Mees (later technisch ingenieur). Vooraan zetelen de heer Louis Hacken, leraar wiskunde, rechts de heer Alphonse Franck, leraar Frans (1).

Het Palmares van 1924 (te raadplegen in de Stedelijke Openbare Bibliotheek, afdeling "Ostendiana") vermeldt de behaalde studieresultaten. Karel is er vierde gerangschikt, met volgende uitslagen:

Algemene plaats: 3^e Prijs 72 %

+++++

Godsdienst: 2 P

Nederlands: 1 A

Frans: 0,5

Engels: M

Duits: A

Geschiedenis en Aardrijkskunde: 1 A

Wiskunde: A

Scheikunde: 3 P

Tekenen: 3 M

Turnen: 1 P

(P= prijs; A= accessit; M= eervolle vermelding)

Bij het beëindigen van hun middelbare studies moesten de leerlingen bovendien nog een zogenaamd "uitgangsexamen" af leggen. "Le Carillon" van 22 juli 1924 meldde als volgt de uitslag:

Examens de sortie à l'Athénée Royal.

Voici les résultats des examens de sortie des élèves de rhétorique de l'Athénée Royal:

Première grecque latine: MM. Van den Abeele Léon et Van de Woestyne Paul, ont obtenu le diplôme portant la mention «avec le plus grand fruits», et Wellendorf Jean, «grand fruits».

Section scientifique: MM. Dingens André et Gys Julien, un diplôme avec la mention «avec le plus grand fruits», MM. Casteleyn Camille et Jonckheere Charles, la mention «avec grand fruits», MM. Liévyn Raymond et Mees Herman la mention «avec fruits».

En section commerciale, M. Verbiest, Raymond a obtenu la mention «avec fruits».

M. l'échevin Verhaeghe, qui présidait le jury d'examen, a félicité le préfet des études, les professeurs et les élèves, des brillants résultats obtenus.

Wat ons nu vooral opvalt, is hoe weinig leerlingen toen afstudeerden: 10 in totaal. 3 in de Grieks-Latijnse onder wie Paul Van de Woestijne, zoon van Karel en later 'gewoon hoogleraar' Klassieke Filologie aan de Rijksuniversiteit Gent. 6 in de Wetenschappelijke en 1 in de Economische afdeling. En te bedenken dat, op dat ogenblik in West-Vlaanderen, er slechts drie athenea bestonden: Brugge, Oostende, Kortrijk. Trouwens, vaak na Antwerpen, behaalde het K.A. Oostende de tweede plaats in wedstrijden tussen de verschillende scholen (2).

Na zijn studies aan de Rijksnormaalschool te Gent vervulde Karel Jonckheere zijn legerdienst in Brussel bij de artillerie. Vervolgens was hij korte tijd stadsbediende te Oostende. In 1929 werd hij leraar Nederlands aan de Rijksmiddelbare School (R.M.S.) te Gembloux, in 1930 aan de R.M.S te Nieuwpoort en tenslotte, in 1944, aan de Rijksnormaalschool te Gent.

In 1945 was hij enige tijd secretaris van minister van Binnenlandse Zaken, Adolf Van Glabbeke. Nog datzelfde jaar werd hij directeur van de R.M.S. te Veurne.

In 1946 werd Jonckheere benoemd tot inspecteur van de Openbare Bibliotheken en in 1953, trad hij als ambtenaar bij de Dienst der Letteren van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur (3) in dienst.

Karel Jonckheere was blijkbaar een eerder onrustige natuur die vaak verhuisde. Wij hebben even zijn diverse verblijfplaatsen opgezocht(4).

1906-1917: Sint-Paulusstraat 10 (geboortehuis) (5)

1917-1925: Torhoutsesteenweg 10 (vóór enkele jaren gesloopt)

1925-1931: Gerststraat 142 (in "Huis *Rond den Heerd*", zo genoemd naar het blad van Guido Gezelle)
1931-1937: Plantenstraat 76 (6)
1937-1944: Plantenstraat 57.
1944-1945: Hoogpoort 42, Gent
1945: De Panne, Villa *Les Tropiques*, Koninginnelaan
1946: Sint-Idesbald (Villa *Elegast*, Bungalowlaan 26), vervolgens weer naar De Panne (Villa *Claude-Isette*, Majoor d'Hooghelaan) om uiteindelijk een vaste stek te vinden in de Venstraat te Rijmenam (Provincie Antwerpen).

Karel Jonckheere is overleden op 13 december 1993.

Noten en bronnen:

(1) **Louis Hacken**, doctor in de wis- en natuurkunde, was eerst studiemeester, vanaf 1896 leraar wiskunde in de Grieks-Latijnse afdeling. In 1911 werd hij benoemd tot leraar hogere wiskunde in de Wetenschappelijke afdeling waar hij tot in 1925 les gaf. Hacken overleed in maart 1933. Hij had als lapnaam "*De Duwer*": deze naam zou verwijzen naar de wijze waarop hij de trap opging (getuigenis A. Dingens);

Alphonse Franck, doctor in de wijsbegeerte en letteren, was eerst 'professeur de rhétorique française' aan het 'Athenée Royal' te Mons (Bergen). En vanaf 1909 tot 1924 bekleedde hij dezelfde functie aan het Koninklijk Atheneum te Oostende, waarna hij met pensioen ging.

Bronnen:

- "Le Carillon"; 22/03/1933 en 09/02/1911;
- "Rapport sur l'administration et la situation des affaires de la ville d'Ostende: exercice 1909" (1911), p. 50.

(2) Voor verdere informatie, zie ook: Jacques Van Bergen: "*Karel Jonckheere, oud-leerling van het Atheneum*", in: 125 jaar Willemsfonds Oostende. 100 jaar Karel Jonckheere (Oostende, 2006), p. 66-67.

Over deze periode schreef ook Jonckheere zelf, in: "*De vogels hebben het gezien: [memoires, dl. 1]*" (1968).

(3) <http://users.telenet.be/louis.jacobs/Jonckheere.htm>

(4) *Littéraire gids van België, Nederland en Luxemburg* / samengesteld door Roger Bodart, Marc Galle en Garnt Stuiveling. – Parijs: Hachette, 1972. – (Bibliothèque des guides bleus).

(5) Het huis dat er nu staat, is niet meer hetzelfde. Jonckheeres geboortehuis was "een specerijenwinkel. De ingangdeur was drie treden hoog. Boven de deur prijkte een plaasteren kat in een nis. De winkel werd dan ook "In de katten" genaamd (*Bron*: Xavier Geuskens: Herinneringen aan de twintiger en dertiger jaren zondag van vorige eeuw, in: De Plate (tijdschrift); maart 2008, p. 72).

(6) Vermeld in: *Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed*. Partim: *Stad Oostende*. Deel 1, B; p. 348.

INVENTARIS BOUWKUNDIG ERFGOED OP INTERNET

---

door Emile SMISSAERT

Vele jaren her kennen wij de serie boeken van "*Bouwen door de eeuwen heen*", oorspronkelijk bedoeld en bestemd om over het gehele grondgebied van het Koninkrijk België (Vlaanderen, Wallonië, Brussel) wetenschappelijk en verantwoord een overzicht te bieden van het al dan niet beschermde bouwkundig erfgoed. Voor ons gewest alleen al in de loop der jaren aangedikt tot 55 boekdelen, geprangd in donkerbruine linnen kaften met daarop in zwarte letters een op het eerste zicht bevreemdende nummering. Het kon moeilijk anders, want de kopij van het ene deel was door omstandigheden die niet te voorzien waren, mogelijks eerder klaar dan het andere... En andere factoren zullen ook nog wel meegespeeld hebben, denk ik. Uitgegeven sinds 1972 door de firma Brepols, gekend om zijn keurig drukwerk, in opdracht van en gefinancierd door de nationale culturele overheid in Brussel, waar ik in een buitendienst in Gent nog deel van heb uitgemaakt. Destijds waren wij met weinigen, jong van jaren, veelal met vooruitzichten én doorgaans enthousiast. Maar dat terzijde. Typisch voer voor de bibliotheken en hun "leeszaal", ter plaatse consulteerbaar (en een prooi voor blinde, onbesuisde fotocopieerdrift), iets wat uit ondervinding trouwens geregeld voorkwam en wat duidde op een ontegenzeggelijke behoefte bij de bevolking. Zowel bij kenners als bij occasionele zoekers of amateurs. Met reden en in feite zowat de "*bijbel van en over huizenbeschrijving*" te noemen. Hoera dus voor deze prima schat aan kennis, m.i. één van de betere initiatieven van de jaren zeventig, een meerwaarde, een 'blijver', een plezier om ook nu te aanschouwen en in te snuisteren.

Maar anderzijds, in een blog, klinken af en toe hardere woorden. Betreffende bijvoorbeeld de wijze van inbinden in een uitgave-op-papier, toen nog het enige, voor de hand liggende publicatiemiddel: "Knap werk, maar ontzettend slecht geplakt (...): ondanks voorzichtig gebruik komen haast alle bladen los ...". Doch er kwam onvoorspelbaar een technisch lichtpunt: steeds meer worden informatiebronnen en zoekinstrumenten digitaal verwerkt en aangeboden, financieel o.m. lang niet zo kostelijk én wel updatebaar. Zo ook deze reeks, omstreeks het jaar 2001, door de zorgen van het VIOE (= Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed). Gedaan met de exclusieve uitgave op papier, raadpleeg voortaan maar de nieuwe website <http://inventaris.vioe.be>. Plaatsnamenregister bij de reeks: [www.archeonet.be](http://www archeonet.be). Overzicht boekdelen: www.onroerenderfgoed.be/index. Onderzoeksbalans (van kwaliteiten en knelpunten) onroerend erfgoed Vlaanderen: www.onderzoeksbalans.be. Inventaris: www.vioe.be/nl/index. En zo meer. Belangrijk om weten: de inventaris van het bouwkundig erfgoed werd zeer recent "*juridisch vastgesteld*" (op 14 september 2009): ze is nu een volwaardig beleidsinstrument geworden en heeft vooral rechtsgevolgen voor het niet-beschermde waardevolle patrimonium

Resumerend: heden zowat 75.000 items, voornamelijk gebouwen maar ook straatbeschrijvingen en beschrijvingen van gehelen (stadswijken, gehuchten, enzovoort); ongeveer 21.000 gebouwen zijn geïllustreerd met één of meer foto's. En 'men boert' verder: momenteel zijn de inventarissen "Bouwkundig Erfgoed" en "Wereldoorlog erfgoed" beschikbaar; 'straks' (d.i. binnen een aantal jaren) komen er inventarissen van archeologisch en landschappelijk erfgoed. Wij kijken uit, hoor!

Zie ook, ter herinnering, wat Oostende betreft: CALLAERT, Gonda. *Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen: inventaris van het bouwkundig erfgoed: provincie West-Vlaanderen: gemeente Oostende*. – Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Departement Leefmilieu en Infrastructuur, 2005. – 3 dln, 816 p. Bestaat ook op CD-Rom. Puik, verzorgd werk! Wellicht nog te koop in de Dienst Cultuur in het Stadhuis te Oostende. Ook op papier (in ringmap).

Vrij bewerkt en aangevuld naar: (tijdschrift) VVBAD Info; juli 2009, p. 18.

OPENINGSDATA MUSEUM IN 2009

- Elke zaterdag.
- Van 20 december 2008 t/m 04 januari 2009 (gesloten 23 en 25 december 2008 en 01 januari 2009).
- Van 21 februari t/m 01 maart (gesloten 24 februari).
- Van 04 april t/m 19 april (gesloten 07 april en 14 april).
- Van 21 mei t/m 24 mei.
- Van 13 juni t/m 13 september (gesloten elke dinsdag).
- Van 31 oktober t/m 08 november (gesloten 03 november).
- Van 19 december t/m 03 januari 2010 (gesloten 22, 25 en 29 december en 01 januari 2010).

Telkens van 10u tot 12u en van 14u tot 17u

PLATE - VEILING 2010

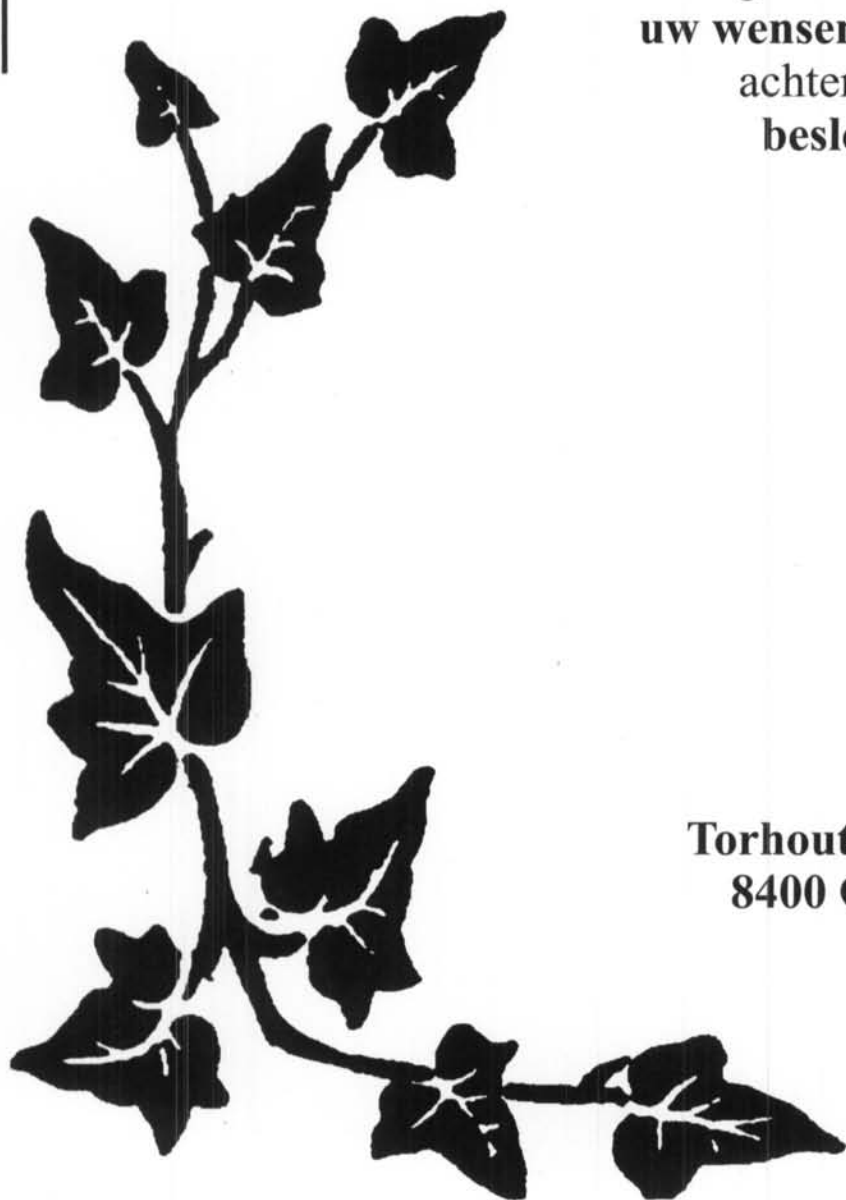
Schikkingen betreffende de veiling;

1. De aanbieder moet een getypte, of minstens zeer goed leesbaar geschreven lijst samenstellen.
Bij boeken: titel, auteur, uitgever en datum vermelden ;
Bij andere stukken of het een origineel of herdruk is.
Wij aanvaarden **geen** fotocopies meer.
De lijst moet samen met de te veilen stukken binnengebracht worden in het Heemmuseum, Langestraat 69, Oostende op zaterdagen 9 en 16 januari, en dit gedurende de openingsuren van het Museum. De stukken zullen bij het aanvaarden gecontroleerd worden. Er worden geen stukken meer aanvaard de avond van de veiling.
2. De geschatte waarde per stuk moet minstens 3 EUR bedragen.
3. Op zondag 24 januari , tussen 10.00 uur en 12.00 uur, zullen de aangeboden stukken te bezichtigen zijn in het Heemmuseum. De lijst met de te veilen stukken zal reeds beschikbaar zijn. Wie op de kijkdag niet kan komen kan de veilinglijst ook terugvinden op de website (www.deplate.be).
4. Op de avond van de veiling, dondardag 28 januari 2010, zal de lijst ook te koop aangeboden worden.
5. Het bestuur behoudt zich het recht voor de veiling te annuleren indien het aanbod te schraal is.
6. Verder blijven de vroegere schikkingen van toepassing:
  - een % komt te goede van De Plate. Dit procent worden vastgesteld op 20 % dat afgehouden wordt van de verkoopsom;
  - de stukken (boeken, foto's affiches, plannen, enz. maar geen breekbare voorwerpen) moeten betrekking hebben op Oostende of de Kuststreek.

Uitvaartverzorging - Funerarium

Jan Nuytten

Het **uitvaartkontra**kt
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059/80.15.53